

Lektionsplanering

Årskurs:

Gymnasiet

Ämne:

Historia 1b

Tema:

Källkritik: Folksägnar som källa

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Historiskt källmaterial som speglar människors roll i politiska konflikter, kulturella förändringar eller kvinnors och mäns försök att förändra sin egen eller andras situation. Olika perspektiv utifrån till exempel social bakgrund, etnicitet, generation, kön och sexualitet. Kritisk granskning, tolkning och användning av olika slags källmaterial, i digital och annan form, utifrån källkritiska kriterier och metoder.

Betygskriterium (E)

Eleven kan med säkerhet söka, granska och tolka källmaterial för att besvara frågor om historiska skeenden samt göra välgrundade och nyanserade reflektioner över materialets relevans. I värderingen utgår eleven från källkritiska metoder och värderar med nyanserade omdömen olika tolkningsmöjligheter av källmaterialet.

[Gy11, Historia 1b]

Lärrarledda instruktioner

1. Introduktion till källkritik (10 min)

- Ge en översikt av vad källkritik innebär och varför den är viktig inom historieforskning.
- Presentera grundläggande källkritiska frågor (vem, vad, när, var, hur, varför).
- Diskutera skillnader mellan primära och sekundära källor.
- Ge exempel på historiska källor och deras typer.

2. Genomgång av folksägnen (15 min)

- Introducera begreppet folksägnen och dess funktion i olika samhällen.
- Diskutera exempel på kända folksägnen och deras ursprung.
- Utforska hur folksägnen kan påverka vår syn på historia.
- Prata om vad som kan göras med folksägnen ur en källkritisk synvinkel.

3. Gruppdiskussioner (15 min)

- Dela in klassen i grupper och ge varje grupp en folksägnen.
- Gruppen diskuterar ursprunget, syftet och det kulturella sammanhanget av deras tilldelade folksägnen.
- Varje grupp ska formulera sin källkritiska analys av folksägnen.
- Varje grupp förbereder en kort presentation av sina insikter.

4. Presentation av grupparbeten (10 min)

- Grupperna presenterar sina folkessagor och analyser för klassen.
- Öppen diskussion kring presentationerna och vad som har framkommit.
- Ställ frågor och uppmuntra till reflektion bland klasskamraterna.
- Sammanfatta vad källkritik kan lära oss om användningen av folkessagor som historiska källor.

Ämnesinnehåll

Här listas viktiga kunskaper och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig under undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Källkritikens betydelse:** Betonar vikten av att kritiskt granska källor för att skaffa sig en mer nyanserad bild av historiska händelser.
- **Typer av källor:** En utforskning av primära och sekundära källor och hur de används inom historia.
- **Folksägnen:** Vad är en folksägnen och hur har de formats genom tiden?
- **Kulturella perspektiv:** Betydelsen av att förstå kulturella kontexter när man analyserar folksägnen.
- **Granskning av källmaterial:** Lära sig använda källkritiska metoder för att analysera och utvärdera historiska källor.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Folksägnen	En traditionell berättelse som har spridits muntligt i en kultur och ofta handlar om mytologiska eller historiska händelser.	Från det fornnordiska ordet "saga", som betyder berättelse.

Källkritik	Metod för att analysera och värdera källor för att avgöra deras trovärdighet och värde.	Från "källa" (dålig) och "kritik" för att referera till kritisk granskning.
------------	---	---

Diskussionsfrågor

- A. Hur kan vi avgöra om en folksägen är en pålitlig historisk källa? Diskutera vad som krävs för att en källa ska anses pålitlig.
- B. Vilka risker finns det med att alltid betrakta folksägner som sanningsenliga? Vilka konsekvenser kan detta få för vår förståelse av historia?
- C. På vilket sätt kan folksägner återberätta historiska skeenden, och hur kan dessa skeenden tolkas olika av olika kulturer?

Aktivitet

Eleverna ska välja en folksägen och göra en kort presentation som inkluderar dess historiska och kulturella betydelse. Presentationen ska innehålla en källkritisk analys och diskutera dess relevans i dagens samhälle. De ska använda olika källor för att stödja sina argument och presentera sina insikter i ett kreativt format, såsom en affisch eller en digital presentation.

Exit-ticket

Fråga	Svar
1. Vad är en folksägen?	En traditionell berättelse som har spridits muntligt.
2. Vilka källkritiska frågor bör ställas?	Vem är avsändaren? Vad är syftet?

Hemuppgift

Som hemuppgift ska eleverna skriva en kort uppsats där de analyserar en folkessägen utifrån källkritiska perspektiv. De ska identifiera källornas ursprung, diskutera dess trovärdighet och argumentera för eller emot dess giltighet som historisk källa.

Citat

"Historien är skriven av segrarna." – Winston Churchill, 1948. Detta citat belyser hur perspektiv och makt kan påverka hur historia dokumenteras och förstås.

Uppföljning

Uppge ett av nyckelorden så utför jag det:

- □ Word - Skapar ett dokument.
- □ PPT - Skapar en PPT.
- ➡ Nästa - Tar fram ytterligare en lektion.
- □ Hemuppgift - Utvecklar en hemuppgift för lektionen.

Tags: [Lektion](#)